

Saker avgjort i nemndmøte

Efter utlendingsloven kan saker «uten vesentlige tvilsspørsmål» avgjøres uten nemndmøte, enten av en nemndleder eller av sekretariatet. Saker som byr på vesentlige tvilsspørsmål, skal avgjøres i nemndmøte. Etter regelverket tilligger det UNEs nemndledere å avgjøre hva som er riktig avgjørelsesform i den enkelte sak.

Saker som avgjøres av en nemndleder, forberedes av sekretariatet, og saker som avgjøres av sekretariatet, gjennomgås alltid av to personer. Saker som behandles i nemndmøte, forberedes av sekretariatet og avgjøres kollegialt av tre personer – en nemndleder med dommerkompetanse og to nemndmedlemmer som er lekfolk. Ved uenighet om konklusjonen avgjøres saken gjennom flertallsvedtak.

UNE avgjorde 860 saker i nemndmøte i 2008. Antallet nemndmøter ble igjen noe høyere enn året før, siden det i 2007 ble avgjort 844 saker i nemndmøte. Antallet saker avgjort i nemndmøte i 2008 er det høyeste i UNEs historie.

Med og uten personlig frammøte

De fleste nemndmøtene i UNE settes med personlig frammøte, og klagers tilstedeværelse kan da ha betydning for sakens opplysning, for eksempel i saker som handler om troverdighet eller omstridte fakta. Men det settes også et betydelig antall nemndmøter uten personlig frammøte, for eksempel når UNE ikke er i tvil om holdbarheten av klagerens forklaring eller når klageren befinner seg i utlandet.

Det ble i 2008 avgjort 606 saker i nemndmøte med personlig frammøte. Dette er 192 flere enn i 2007, da 414 saker hadde en slik avgjørelsesform. Samtidig var det en nesten tilsvarende nedgang i antall saker avgjort i nemndmøte uten personlig frammøte, fra 430 til 254. Et stort antall saker vedrørende lengeværende barn avgjort etter nye regler trakk opp andelen nemndmøter uten personlig frammøte i 2007, så den betydelige endringen i retning av flere møter med personlig frammøte i 2008, var en bevegelse tilbake til en mer vanlig fordeling.

Antall asylsaker avgjort i nemndmøte var praktisk talt det samme som foregående år, henholdsvis 708 i 2008 mot 712 i 2007. I tillegg ble 137 andre saker etter utlendingsloven avgjort i nemndmøte i 2008, mot 131 i 2007. Antall nemndmøtesaker vedrørende statsborgerskap var 15 i 2008 mot bare en året før.

Andelen nemndmøtesaker planlegges ikke, men følger av den faktiske sammensetningen av saksporteføljen. I perioder hvor det er usikkerhet om praksis, vil det være nødvendig å avgjøre flere saker i nemndmøte. Blant nemndmøtesakene i 2008 var det flest som gjaldt klager fra Irak (150), Russland (115), Afghanistan (110), Serbia/Montenegro/Kosovo (81), Etiopia (67) og Somalia (57).

«Asylsaker med oppsettende virkning», det vil si asylsaker der klageren har fått tillatelse til å vente i Norge i påvente av klagebehandling, er den sakstypen som oftest avgjøres i nemndmøte. 24 prosent av disse sakene ble avgjort i nemndmøte, hvorav 19 prosent med, og 5 prosent uten, personlig frammøte.

Endrede vedtak og dissenser

Siden det særlig er saker som byr på vesentlige tvilsspørsmål som avgjøres i nemndmøte, skjer det langt oftere i disse sakene at UNE endrer tidligere vedtak. I nemndmøtene fikk klagerne medhold i 55 prosent av sakene, og det var samme omgjøringsprosent for møter henholdsvis med og uten personlig frammøte.

Andelen nemndmøtevedtak hvor en av beslutningstagerne dissenterte var 20 prosent i 2008, hvilket var på samme nivå som året før, da den var 19 prosent.

Antall nemndmøter etter sakstyper

	Med personlig frammøte	Uten personlig frammøte	Totalt
Asyl	560	148	708
Familieinnvandring	13	40	53
Arbeid/opphold	12	13	25
Utvisning	11	12	23
Visum	0	15	15
Andre sakstyper u.l.	10	11	21
Statsborgerskap	0	15	15
SUM	606	254	860

RETTSKRAFTIGE DOMMER

Efter avslag i UNE, det vil si et endelig avslag i forvaltningslovens forstand, er det mulig å saksøke staten ved UNE med påstand om at domstolen skal kjenne UNEs vedtak ugyldig. For at vedtaket skal kjennes ugyldig må retten komme til at vedtaket er beheftet med saksbehandlingsfeil, at resultatet er sterkt urimelig, at det foreligger usaklig forskjellsbehandling, eller at vedtaket er vilkårlig eller uforholdsmessig.

Staten ved Utlendingsnemnda mottok 40 rettskraftige dommer i 2008, hvorav staten fikk medhold i 34 og saksøker

i 6 av dommene. Tilsvarende tall for 2007 var 33 dommer, hvorav staten fikk medhold i 26 og saksøker i 7. Tallene innebærer at staten fikk medhold i 85 prosent av rettskraftige dommer i 2008 og 79 prosent i 2007. Staten har også tidligere blitt frifunnet i de aller fleste slike rettssaker.

Den som ikke får medhold i en retts sak i lavere rettsinstans, har anledning til å anke. Motivet for en eventuell anke fra statens side vil kunne være knyttet til betydningen for etterfølgende saker, og derfor hender det at UNE anker ikke først og fremst på grunn av utfallet, men på grunn av premisene.